

Is auteursrecht een voorwaarde voor innovatie?

Citeersuggestie: Lotte Anemaet, 'Is auteursrecht een voorwaarde voor innovatie?' *Auteursrechtdebat* 11 juli 2014, [IEF 14034](#).

Door Lotte Anemaet, [VU Amsterdam](#)/hoofdredacteur [Auteursrechtdebat](#); Het is nog maar iets meer dan een week geleden dat eurocommissaris Neelie Kroes een vlammend betoog hield voor liberalisering en flexibilisering van het Europees auteursrecht.¹ Het Europees auteursrecht in huidige vorm zou niet de groei en bloei van de Europese economie en samenleving bevorderen, maar juist belemmeren. Het Europees auteursrecht zou moeten zorgen voor creativiteit en innovatie, het zou makers moeten belonen, één digitale Europese markt mogelijk moeten maken en vooral gehoor moeten geven aan de behoeften uit de maatschappij. Dit is echter geenszins het geval:

*Today, the EU copyright framework is fragmented, inflexible, and often irrelevant. It should be a stimulant to openness, innovation and creativity, not a tool for of obstruction, limitation and control.*²

Wat de hervorming in zou moeten houden?

*It means more possibilities to access content online cross-border. It means more harmonized exceptions: benefiting researchers, teachers, cultural heritage, and user-producers. It means flexibility, so we don't have to have the same discussion every 5 years.*³

Ook Fred Teeven, de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, vindt het belangrijk dat het auteursrecht bruikbaar blijft in onze digitale samenleving en dat het auteursrecht creatieve prestaties en innovaties bevordert. Het Europees auteursrechtelijk kader moet om aan deze doelstellingen te kunnen blijven voldoen, daarom worden aangepast. Zeven aandachtspunten worden in zijn brief aan de Tweede Kamer genoemd.⁴ Een reactie van de Tweede Kamer op de brief van Teeven laat echter nog even op zich wachten: op 24 september 2014 komt de Tweede Kamer bijeen.⁵

Maar ondertussen rijst de vraag: hoe belangrijk is ons auteursrecht eigenlijk? En hoe moet de juiste balans tussen rechthebbenden en gebruikers van auteursrechtelijk beschermde prestaties worden gevonden? Moet het auteursrecht flexibeler worden, zoals Neelie Kroes aankaart, en hoe dan? En is het auteursrecht echt noodzakelijk voor een innovatieve markt? Verschillende rechtvaardigingen voor het auteursrecht kunnen worden gegeven. Allereerst kan het auteursrecht een prikkel bieden voor meer creaties en een betere disseminatie (utilitaire benadering). Een ander veel gehoord argument is: de auteur heeft de moeite genomen om een beschermd werk te creëren. Dan is het juist en billijk om dat creatieve werk ook te belonen (natuurrechttheorie). Ten slotte genereert het auteursrecht een bron van inkomsten die onafhankelijk is van sponsors en patronage. Op die manier ontstaan werken die niet beïnvloed zijn door de opvattingen en verwachtingen van dergelijke sponsors (bevordering van vrijheid van meningsuiting)⁶.

Wat denkt u?

- Stelling 1: Auteursrecht is geen blokkade, maar een voorwaarde en stimulans voor innovatie.
- Stelling 2: Het auteursrecht moet drastisch worden hervormd.
- Stelling 3: Het auteursrecht zorgt voor vrije meningsuiting, omdat makers hun eigen geld verdienen en zo niet afhankelijk zijn van sponsors.
- Stelling 4: Het auteursrecht hoeft niet eens gerechtvaardigd te worden door 'incentives' voor makers en de industrie. Het is gewoon juist en billijk om het creatieve werk van makers te belonen en daarmee basta.

Lotte Anemaet

¹ Neelie Kroes, 'Our single market is crying out for copyright reform', Information Influx International Conference at Institute for Information Law, University of Amsterdam, 2 juli 2014, http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-14-528_en.htm.

² Idem.

³ Idem.

⁴ *Kamerstukken II* 2013-2014, 29838, 71, p. 2-3.

⁵

<http://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/commissievergaderingen/details/index.jsp?id=2014A02779>.

⁶ Zie bijvoorbeeld: J.H. Spoor, D.W.F. Verkade, D.J.G. Visser, *Auteursrecht, naburige rechten en databankenrecht*, Deventer: Kluwer 2005, §1.6 en §1.9; N. van Lingem, *Auteursrecht in hoofdlijnen*, Groningen: Noordhoff Uitgevers, §1.1